

Результати обговорення
ОПП Історія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю В 9 Історія та археологія
зі стейкхолдерами

<i>Прізвище, ім'я стейкхолдера</i>	<i>Посада</i>	<i>Зміст зауваження/пропозиції</i>	<i>Форма обговорення проекту</i>	<i>Відповідь на пропозицію</i>
Андрій КРИСЬКОВ	Доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя	Схвально відгукнувся про зміст ОПП, перелік обов'язкових компонентів якої вважає виваженим та збалансованим. До блоку вибіркових дисциплін запропонував розробити курс про українську еміграцію	Спільна зустріч	Дякуємо за позитивний відгук і слушну пропозицію, яка буде врахована проектною групою ОПП. Робоча група ініціює її створення як дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти.
Андрій ЧУТКИЙ	Доктор історичних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка	Також позитивно характеризував ОПП та роботу проектною групи й викладацького складу, що забезпечують її реалізацію. Наголосив на особливостях навчального процесу та акредитації в умовах воєнного стану, у зв'язку чим запропонував розглянути перспективу запровадження до переліку освітніх компонентів дисципліну «Охорона праці і безпека життєдіяльності»	Спільна зустріч	Дякуємо за позитивний відгук. На спеціальності В 9 Історія та археологія дисципліна «Охорона праці і безпека життєдіяльності» не є обов'язковою оскільки відповідні дисципліні програмні результати не передбачені актуальним для спеціальності стандартом. Однак, розуміючи необхідність компетентностей щодо забезпечення безпечного життєвого середовища від небезпечних факторів природного і штучного характеру в ООК 22 «Вступ до спеціальності» безпеці життєдіяльності присвячений окремий модуль. Разом з тим, проектна група внесе до програмних результатів навчання пункт, що відповідає безпеці життєдіяльності в окремому модулі ООК 22.
Микола	Доктор	Відзначив якісну	Спільна	Дякуємо за позитивний

ОЛІЙНИК	історичних наук, професор Хмельницького національного університету	підготовку фахівців на всіх рівнях і запропонував розглянути запровадження дисциплін “Україна в контексті європейської цивілізації” та “Жінки в історії України”.	зустріч	відгук і конструктивні пропозиції. Робоча група розгляне можливість запровадження курсу, пов’язаного з гендерною історією. Щодо дисципліни “Україна в контексті європейської цивілізації”, то подібний, за змістом курс уже є серед вибіркових дисциплін на другому (магістерському) рівні здобуття освіти за нашою спеціальністю.
Олександр ВОЙТОВИЧ Оксана МАСЛЯНКО	Заступник директора – начальник відділу забезпечення збереженості документів Заступник директора Кам’янець-Подільського міського архіву	Відгук позитивний. Роботодавці, зокрема О. Войтович як голова ЕК 2025 року та фахівець з архівної справи, відзначили належний рівень підготовки випускників-бакалаврів, теоретичні знання та навички наших студентів у роботі з архівними матеріалами, методики опрацювання архівних джерел, та наголосили що варто продовжувати практику підвищення цифрової грамотності студентів, зокрема залучати їх до робіт із оцифрування документів. О. МАСЛЯНКО зауважила позитивні враження від роботи студентів під час архівної практики.	Спільна зустріч	Дякуємо роботодавцям та випускникам за позитивний відгук. Погоджуємося з їхніми пропозиціями, адже за оцифруванням документів – майбутнє архівної справи, що вимагає підвищення рівня володіння інформаційними технологіями, які постійно розвиваються. Тому при викладанні дисципліни «Інформаційні технології в історичних дослідженнях» постійно відбувається оновлення навчального матеріалу, відповідно до технологічних новацій. Крім того, задля набуття практичних навичок, в цьому курсі буде запроваджено практичні роботи. Також здобувачі вищої освіти мають можливість ознайомитися з відповідними методами та набутти практичних навичок роботи з документами під час виробничої практики на базі архівних установ.
Андрій ХОПТЯР	Кандидат історичних наук, вчений	Зауважив чітку та логічну структуру ОПП,		

Максим СЛЬОЗКІН, Євген ЛЕВІНЗОН, Юрій ЗЛОТІН	секретар Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника Випускники	збалансованість та відповідність державному стандарту, запропонував розглянути перспективу щодо розробки окремої дисципліни, або розділу по сучасних іноваціях в історичних дослідженнях. Усі позитивно оцінили ОПП, відзначили позитивні зміни щодо практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Зауважуючи невинний розвиток інформаційних технологій, підтримали роботодавців щодо необхідності постійного опанування нових технологій роботи з історичними документами, зокрема й архівними.		
Сергій КАЛУЦЬКИЙ	Кандидат історичних наук, завідувач науково-експозиційного відділу Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника	Схвально відгукнувся про освітню програму. Висловив розуміння необхідності часу на підготовку будь-якого курсу, тому запропонував з часом підготувати вибірково дисципліну "Замкова археологія".	Спільна зустріч.	Дякуємо позитивний відгук Ця пропозиція від роботодавця зацікавила проєктну групу ще під час минулорічного моніторингу ОПП. Тому нею було обговорено можливість запровадження такого курсу у блоці вибіркових дисциплін. Однак специфіка такого курсу передбачає спеціальну фахову підготовку, що, в свою чергу, вимагає часу на підготовку до викладання такої дисципліни.

Випускник		Запровадити дисципліну “Замкова археологія”. Й ширше залучати в навчальний процес можливості археологічної лабораторії.	Гугл-форма опитування .	При цьому, в курсі «Археологія та методика польових археологічних досліджень» розглядаються методики дослідження різних типів пам’яток, зокрема і укріплених поселенських структур (городищ). А в курсі «Археологія України» передбачена окрема тема, присвячена дослідженням середньовічних замків України. Крім того, у темі кожного семінарського заняття цього курсу розглядаються питання археологічних досліджень укріплених городищ різних історичних епох і відповідних їм археологічних культур.
Юрій ПАВЛИНСЬКИЙ	Випускник	Позитивно оцінив програму. Задля її розвитку запропонував розглянути одразу три пропозиції: 1) упровадити практичний модуль з використання 3D-технологій у археології, зокрема навчання роботі з 3D-принтером і сканером для створення цифрових копій артефактів та реконструкцій пам’яток. Такий досвід сприятиме розвитку сучасних дослідницьких навичок і підвищить інтерес студентів до цифрової археології, що на сьогодні є актуальним і перспективним	Спільна зустріч Гугл-форма опитування	Дякуємо за відгук та слухні пропозиції. Щодо формування практичних навичок використання 3D-технологій, то в курсі «Інформаційні технології в історичних дослідженнях» є окрема тема присвячена 3-D моделюванню. Втім, пропозиція слухна, тому робоча група ОП ініціюватиме розробку і впровадження окремого практичного модуля, де було б практичне заняття з 3-D моделювання в археології. Цікавими є пропозиції випускника та роботодавця щодо організації занять з реставрації археологічної кераміки. Однак можливості робочої групи в плані запровадження додаткових дисциплін до навчального плану

		напрямом. 2) організувати заняття з реставрації археологічної кераміки, що дозволить студентам опанувати базові прийоми консервації, склеювання та реконструкції посудин, наблизивши навчальний процес до реальної музейно-археологічної практики. 3) передбачити курс або практику з наукового опрацювання археологічних фондів, який включатиме опис, систематизацію, каталогізацію інтерпретацію знахідок і, що не менш важливо, подавати артефакти у науковій публікації, опановуючи навички замальовки кераміки та інших предметів (що також потребує навичок і постійної практики). Це сприятиме формуванню у студентів навичок дослідницької роботи з археологічними матеріалами та заохочуватиме їх до розробки власних наукових тем. Сюди ж можемо віднести навички фіксації не лише кераміки а і складання планів для археологічних звітів.	обмежені існуючим стандартом вищої освіти за спеціальністю «Історія та археологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Разом з тим, такі навички, наразі, наші студенти можуть отримати на заняттях археологічного гуртка, що функціонує при археологічній лабораторії. Щодо формування навичок наукового опрацювання археологічних фондів, то теоретичні знання, необхідні для набуття таких навичок пропонує, існуючий в межах ОП, курс «Археологія та методика польових археологічних досліджень».
--	--	--	---

Роботодавець		Організувати заняття з реставрації археологічної кераміки, що дозволить студентам опанувати базові прийоми консервації, склеювання та реконструкції посудин, наблизивши навчальний процес до реальної музейно-археологічної практики.	Гугл-форма опитування	
Максим БАЖЕНОВ	Здобувач вищої освіти 3 курсу	Схвально відгукнувся про ОП, зазначивши при цьому що такої ж думки його однокурсники. Запропонував вивчати сучасний європейський досвід археологічних досліджень.	Спільна зустріч	Дякуємо за позитивний відгук та пропозицію. Проектна група розгляне можливість розробки та запровадження такого курсу в блоці вибіркових дисциплін.
Здобувачі вищої освіти	Здобувачі вищої освіти 1-4 курсів за освітньо-професійною програмою Історія	Здобувачі вищої освіти, які навчаються на ОП “Історія” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В 9 Історія та археологія, та обговорення відповідної освітньо-професійної програми констатували, що більшість із них задоволені змістом освітньо-професійної програми, реалізували своє право на вибір навчальних дисциплін, формуючи свою	Анкетування «Освітня програма очима здобувача вищої освіти»	Дякуємо за позитивні відгуки та пропозиції. Щодо основних пропозицій впровадження до переліку освітніх компонентів ОП зауважимо, що проектна група після кожного моніторингу ОПП намагається максимально прислухатися до побажань та пропозицій стейкхолдерів, зокрема й здобувачів вищої освіти. Тому наразі вибіркові дисципліни з археології розроблені таким чином, що повністю представляють всі історичні періоди починаючи з часів неоліту до середньовіччя. Отже по деяких

		індивідуальну освітню траєкторію, реалізували свої фахові вподобання та здібності під час опанування навчальних дисциплін освітньої програми й позитивно оцінюють зміст та рівень викладання навчальних дисциплін. Цьогоріч, старшокурсники зважаючи на діючий стандарт освітньо-професійної програми, свою увагу у пропозиціях щодо запровадження нових дисциплін до ОПП звернули на блок вибіркових дисциплін. Ними було запропоновано додати до дисциплін вільного вибору студентів “Історична психологія”, “Історія мистецтв”, “Культура бронзової доби”, “Історія скандинавських країн”.	Зустріч гаранта освітньо-професійної програми зі здобувачам и вищої освіти та обговорення ОПП;	пропозиціях уже є розроблені курси що увійшли до переліку дисциплін за вибором, а по інших прийматимуться рішення щодо внесення названих дисциплін до переліку вибіркових освітніх компонентів.
--	--	---	---	--

05.01.2026 р.

**Гарант ОПП Історія першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю В 9 Історія та археологія,
кандидат історичних наук, доцент**

Сергій СИДОРУК